

Faglig kontakt under eksamen:

EKSAMEN I TMA4110/15 MATEMATIKK 3
Bokmål
17. august 2011
Kl. 9-13

Hjelpemidler (kode C): Enkel kalkulator (HP30S eller Citizen SR-270X)
Rottman: *Matematisk formelsamling*

Sensur: september 2011

Alle svar skal begrunnes, og det skal gå klart frem hvordan svarene er oppnådd.

Oppgave 1 Finn alle komplekse tall z slik at $\operatorname{Im}(-z + i) = (z + i)^2$. Tegn løsningene på en figur.

Oppgave 2

a) Løs initialverdiproblemet

$$y'' - 7y' + 12y = 0, \quad y(0) = 2, \quad y'(0) = 1.$$

b) Finn generell løsning til ligningen

$$y'' - 7y' + 12y = 50 \cos 3x - 2xe^{3x}.$$

Oppgave 3 Se på ligningen

$$xy'' - y' + 4x^3y = 0$$

a) Vis at $y_1(x) = \sin(x^2)$ er en løsning.

b) Finn en annen løsning $y_2(x)$ slik at y_1 og y_2 er lineært uavhengig.

Oppgave 4 La

$$A = \begin{bmatrix} 2 & -3 & 6 & 2 & 5 \\ -2 & 3 & -3 & -3 & -4 \\ 4 & -6 & 9 & 5 & 9 \\ -2 & 3 & 3 & -4 & 1 \end{bmatrix}.$$

- a) Finn en basis for nullrommet $\text{Null}(A)$ og en basis for radrommet $\text{Row}(A)$.
- b) Finn en basis for kolonnerommet (søylerommet) $\text{Col}(A)$. Hva er $\text{rang}(A)$?

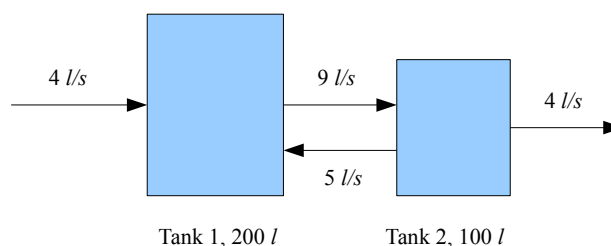
Oppgave 5 La

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & a \\ 3 & 7 & b \\ 2 & 9 & c \end{bmatrix}$$

- a) For hvilke tall a, b, c er A en invertibel matrise?
- b) Finn tall a, b, c slik at A^{-1} er en heltallsmatrise.

Oppgave 6

Figuren viser to tanker, tank 1 som inneholder 200 liter og tank 2 som inneholder 100 liter saltvann. Inn i tank 1 strømmer det rent vann med en rate 4 liter pr. sekund. Mellom tankene og ut av tank 2 strømmer saltoppløsning som vist på figuren. Tankene blir rørt slik at det hele tiden er jevn konsentrasjon av salt.

- a) Finn et system av differensial-
ligninger som bestemmer saltmengdene $y_1(t)$ og $y_2(t)$ i henholdvis tank 1 og tank 2.
- b) Bestem $y_1(t)$ og $y_2(t)$ hvis i starten ($t = 0$) tank 1 inneholder 100 gram salt og tank 2 inneholder 200 gram salt.

Oppgave 7 La A og B være kvadratiske ($n \times n$)-matriser og anta at AB er invertibel. Vis at da er også A invertibel.